

MŮJ ATLAS ČESKA není nic víc a nic míň, než *můj*, tedy *dětský* atlas Česka. Napsaly ho děti a spolu s nimi básník a učitel. Jak jistě víte, básníci jsou velmi vybíraví, vybírají si ze všeho zkrátka jenom něco. A učitelé také nemohou chtít všechno, a už vůbec ne všechno najednou. Dobrý učitel vždycky říká nebo nabízí jen něco málo a ví, že míň je víc. No a děti? Ty jsou úžasné. U něčeho by trávily celé hodiny nebo dny, u něčeho zase dlouho nevydrží. Jednou mají náladu na prohlídku hradu, jindy na nějaký hrad nebo zámek nechtějí ani pomyslet a už se vidí ve vodě. Některé děti zajímají takové podrobnosti, jiné zase makové podrobnosti. Některé děti milují čísla a dokážou si zapamatovat třeba přesný rozchod železničních kolejí v České republice nebo kolik váží Tatra T815, jiné na takové technické věci nemají hlavu. *Můj atlas Česka* musí uspokojit ty i ony, jinak to ani nejde. Nedělá si nárok na úplnost a už vůbec ne na přísnou systematičnost. Ostatně je to dětský atlas, a ne učebnice. Proto v této

knize není všechno, je v ní jen něco. A tak se třeba nedivte, že v naší knize sice najdete nenápadnou zříceninu Žerotín, ale ne třeba Cheb, že v ní je kostel Svatého Václava na Proseku, a ne třeba Královská cesta, že v ní není Český Krumlov, ale naopak tu najdete třeba Nasavrky. To je zkrátka básnická licence autora spojená s představou o potřebách dětského čtenáře a taky s vědomím, že v ničem na světě nelze dosáhnout úplnosti. Zatímco učebnice je přísná a nezná slitování, *Můj atlas Česka* je spíš hravý a slituje se nad každým. Má především motivovat k poznávání naší země, ne sloužit jako pomůcka pro osvojování znalostí, nebo dokonce biflování. I tak ale autor doufá, že se z *Mého atlasu Česka* mnoho dozvíte a děkuje dětem za to, že s ním *Můj atlas Česka* vytvářely. A děkuje také Jirkovi Votrubovi, protože bez něho a jeho ilustrací by *Můj atlas Česka* nebyl ani *Mým*, ani atlasem, zkrátka by vůbec neexistoval.

Jak budeme putovat?

Začneme Slezskem, pak bychom měli pokračovat na Moravu. Moravou se protouláme do Čech a nakonec se octneme v hlavním městě: Praze. Takže vřele doporučuji směr jih. Co třeba udělat takového pomyslného hada napříč našimi kraji?

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ – ZLÍNSKÝ KRAJ – JIHMORAVSKÝ KRAJ – OLOMOUCKÝ KRAJ – PARDUBICKÝ KRAJ – VYSOČINA – JIHOČESKÝ KRAJ – STŘEDOČESKÝ KRAJ – KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ – LIBERECKÝ KRAJ – ÚSTECKÝ KRAJ – KARLOVARSKÝ KRAJ – PLZEŇSKÝ KRAJ – JEŠTĚ JEDNOU STŘEDOČESKÝ KRAJ Z DRUHÉ STRANY – PRAHA.

**Vzhůru do
Moravskoslezského kraje!**

Moravskoslezský kraj

SLEZSKO

Na Slezsko se často zapomíná. A když nezapomíná, tak je chudák úplně na konci. Nejen na konci naší republiky, když cestujeme od západu na východ, třeba z Aše do Jablunkova, ale i na konci trojice Čechy, Morava a Slezsko. A proto Slezskem v našem atlase začínáme, aby se mu dostalo aspoň někde o trochu víc pozornosti. Protože pozornost si jistě zaslouží.

Je Slezsko české?

Říkáme Slezsko a myslíme, že je naše, ale pozor, ne celé Slezsko leží na území České republiky. Největší část Slezska leží v Polsku, kousek taky v Německu. Takže jenom část Slezska leží u nás, v České republice, a tohle české Slezsko se tak dokonce jmenuje: České Slezsko. Něco jiného je Moravskoslezský kraj: ten je samozřejmě celý náš.

Proč si Slezsko zaslouží pozornost?

Slezsko proslulo výrobou varhan ve městě Krnově, ale třeba i tím, že se tady narodil Sigmund Freud, zakladatel psychoanalýzy. A to ve městě, které se jmenuje dost zvláštně: Příbor. Dobře si to zapamatujete, protože příbory má každý z vás určitě doma. Jestli jíte hůlkami, nevádí, i ty se dají považovat za něco jako příbor. Ze Slezska pochází také básník Petr Bezruč, narodil se v Opavě. Je to nefalšovaný básník Slezska, protože o Slezsku a jeho obyvatelích psal. Ale Slezsko si zaslouží pozornost i proto, že je to krásný kraj sám o sobě. Beskydy jsou drsné a krásné zároveň. Vyšlápněte si třeba na Lysou horu, Smrk nebo Radhošť a pak si dopřávejte ten měkký pohled.

Medvědů se nebojte

Žijí v České republice medvědi? Ano, žijí, přišli sem ze Slovenska. Můžeme je potkat právě v Moravskoslezském kraji, v Beskydech a v Jeseníkách. Kromě toho také v sousedním Zlínském kraji v Bílých Karpatech. Do Jihomoravského kraje nedávno snad jen zabloudili. Medvědi se člověka bojí, proto potkat medvěda je opravdu velká vzácnost. Klidí se vám z cesty daleko dřív, než na něj stačíte vůbec pomyslet. Takže medvědů si spíš užijete v zoologických zahradách nebo takzvaných medvědářích, často u hradů a zámků, kde je chovají třeba v hradním příkopě.

Příbor

Když se podíváte na Příbor z výšky, a dneska už to díky internetu není problém, je docela zelený. Přinejmenším pokud si najdete jarní nebo letní záběr. Takže když řeknu, že Příbor je svěží město, není to žádná fráze. K jeho svěžesti jistě přispívá řeka Lubina svými příjemnými obloučky, i náměstí s kašnou a podloubím.

Štramberk

Jestli znáte dobrotu zvanou Štramberské uši, měli byste také poznat i samotný Štramberk. Ale pozor, jsou dva: město Štramberk a hrad Štramberk. Hrad je už dávno zpustlý, ale můžete navštívit jeho kulatou věž. Je z ní totiž dneska rozhledna. A uvidíte, že je na co se dívat! Jestli vám nestačí pohled na okolní krajinu, zvláště na Beskydy a Jeseníky, nabízím jeden pohled do minulosti hradu: pověst praví, že ho postavili templářští rytíři.

Štramberské uši

Ještě se na chvíli vraťme ke štramberským uším. Ale pozor, je to jen pro silné povahy: název štramberské dobroty vznikl proto, že tahle pečená sladkost připomínala uši. Za vším stojí, alespoň podle pověsti, usekané lidské uši. V dávných dobách vpadli na Moravu Tataři a ti pobitým křesťanům usekávali uši. Pak uši nasolili a poslali v pytlích svému panovníkovi, aby mu ukázali, kolik křesťanů se jim podařilo pobít. Štramberské uši se tak pečou „na památku“ těchto dávných událostí.

Radhošť

Radhošť je hora, která tě ráda pohostí. Když ovšem není nehostinné počasí. Je vysoká 1129 m. n. m., což jsou tři Bílé hory nad sebou. Mohli bychom taky říct, že Radhošť není ani o 500 m nižší než Sněžka a že je skoro o 700 m vyšší než Říp. Nešermujme tu ale s čísly,

SLOVNÍ HŘÍČKA

Na světě, tedy i v České republice, tedy i v Moravskoslezském kraji, existují hříčky přírody a slovní hříčky. Hříčkou přírody je v Moravskoslezském kraji třeba skalní útvar Čertovy Mlýny, slovní hříčkou třeba řeka Odra, do které když vhodíte písmenko N, už to není řeka, ale vlastní jméno: Ondra. Nabídnou vám ještě jednu slovní hříčku:

JAK NÍZKÝ JE SENÍK?

Libovolně si s těmito čtyřmi slovy pohrajte: srazte je k sobě, některá slova si odmyslete, jiná přimyslete, přidávejte a odebírejte písmenka. Na otázku a další vzniklé otázky při hře se pokuste odpovědět.

Jeseník

Když se zadíváte do mapy, často se pohoří a horské masivy dělí na Malé a Velké, třeba Malá a Velká Fatra na Slovensku, Nízké a Vysoké Tatry, rovněž na Slovensku. S Jeseníkem je to malinko jinak, jak už jste asi zjistili při hře se slovy nízký, je a seník. Blíž k Ostravě je Nízký Jeseník, dál od Ostravy, tedy blíže k městům Jeseník nebo Šumperk, leží Hrubý Jeseník. Pojmenování